

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Caput III. An aliquando liceat exteriùs fidem veram negare aut falsam profiteri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

quia connaturaliter sequitur ex constitutione ordinis supernaturalis, in quo Deus aliqua revelare debebat, uti rectè explicat *Maur: q. 144. n. 8.*, ratio enim dicitur, quòd reverentia Deo debita exigat, ut si loquatur, ei aliquàdo saltè credatur. Deinde in quantum fides prærequiritur ad spem, Charitatem vel Contritionem, ad quarum virtutum actus sæpe est obligatio ex jure naturæ, sic per accidens & ratione talium virtutum potest ad fidem esse obligatio ex jure naturæ. Denique præceptum addiscendi aliqua, etiam ex illis, quæ credi debent, v. g. Pater noster, Symbolum. Præcepta Decalogi & Ecclesiæ, numerum Sacramentorum, est præceptum ecclesiasticum, uti rectè *Az:*, hac tamen notiâ suppositâ est præceptum divinum illa credendi: quæ omnia pluribus deducit *Lug: à n. 153.*

C A P U T III.

An aliquando liceat exterius fidem veram negare, aut falsam profiteri.

Resp. Nullo casu licet, five voce, five alio signo fiat, dicente Christo: *qui me negaverit coram hominibus, &c.* Interim verò etsi licitum non est mentiri, seu simulare quod non est, licet tamen dissimulare quod est, five tegere veritatem verbis, aliisve signis ambiguis, & indifferentibus, ob justam causam, & cum non est necessitas fatendi, *Est com. S. Tho. Kon. di. 15. du. 2. nu. 9. Laym. l. 2. t. 1. c. 11. Unde resolvuntur.*

I. Rogatus de fide in odium religionis, five publicâ auctoritate, five privatâ, nullo modo potest, utendo restrictione mentali aut verbis

ambiguus, ita respondere, ut præsentibus videatur fidem negasse : multò minus dicere, se esse hæreticum, vel Calvinistam, vel non Catholicum. *Azor, Fill. tr. 22. n. 67.*

55. *cū sept.* II. Qui rogatus, seu privatâ, seu publicâ auctoritate, vel tacet, vel respondet obscure, vel ait se nolle respondere, se jure non rogari, non teneri se, nec velle aliis dicere, quid ipse credat, ac simili modo tergiversatur, non videtur negare fidem, sed nolle prodere : Unde si sic potest molestâ inquisitione liberari, licet, ut habet *Kon. l. c.* Generatim enim verum non est, quòd interrogatus auctoritate publicâ, teneatur positivè fidem profiteri, nisi quando id necessarium est, ne præsentibus videatur fidem negasse. *Kon. Nav. Azor. Sanch. Bec. c. 9. qu. 4.*

60. III. Non negat fidem, sed prodit, qui fugit : quod etsi liceat, non tamen Pastori, tunc cum ejus operâ oves indigent : uti contrâ, si eis consultius est, ut ad tempus se subducatur, & in bonum eorum reservet, tenetur fugere. *Regin. l. 17. n. 26. Bec. c. 9. Fill. n. 75. &c.*

IV. Si quo casu tacere esset negare, tunc id non liceret : v. g. si aliis rogatis, an fidem negare vellent, iisque respondentibus, quòd non, tu taceres. *Ibid. v. Bon. l. c. Lay. l. 2. t. 1. c. 11. Tol. l. 4.*

58.
64. V. Si princeps generali lege jubeat, ut fideles se prodant gestato signo, vel sistendo se, vel aliter, non tenentur ; cum nemo teneatur verum dicere, nisi specialiter rogatus. Excipe, nisi ex sint circumstantiæ, ut hoc ipso, quòd se non prodant, videantur fidem negasse : ut v. g. si quidam antea noti essent, & tunc ex hoc putarentur

rentur defecisse. *Sanch. Bec. Reg. Fill. n. 88. &c.* 30

VI. Cùm non rogaris de fide, non solùm licet, sed sæpe melius est ad Dei honorem & utilitatem proximi, tegere fidem, quàm fateri; ut si latens inter hæreticos plus boni facit; vel si ex confessione plus mali sequeretur, v.g. turbatio, necesse, exacerbatio Tyranni, periculum defectionis, si torquereris, Unde temerarium plerumque est offerre se ultro. *S. Tho. Sanch. Lay. 6. 11. num. 2.* 30

VII. Redimere pecuniâ, ne de tua fide fiat inquisitio, licitum est; & sæpe magna virtus discretionis est, vitam ad Dei gloriam servare, ac fidem tegere modis licitis. 30

VIII. Talis modus non est, uti vestibus aut signis infidelium, quæ alium usum non haberent, quàm quòd essent signa professiva falsæ religionis seu cultûs; uti essent vestes, quarum usus est in sacrificiis, item incensio thuris, aut genuflexio coram idolo: item sumptio cœnæ hæreticæ, &c. *Sanc. l. 2. c. 4. Fill. n. 7. 8. &c. & comm.* 30

IX. Licitus autem modus est, quando subest causa, (ut v. g. ad evitandum grave periculum, ad obtinendam victoriam, eludendos hostes) uti vestibus & signis infidelium, quæ alium aliquem usum habent quàm profitendæ religionis; quales sunt vestes talis nationis, (non religionis) quibus uterentur, etsi converterentur; ut sunt vestes, & signa nationis Turcicæ. Quod verum est, etsi sint vestes ipsorum religiosorum, dummodo non habeant peculiare signum profitendi erroris, sed sint tantùm indicium nitidioris cultûs, ut saga Prædicantium in Germania; vel eminentioris vitæ inter suos, ut togæ Bon-
ciorum

ciorum in Iaponia. Idem dicendum est de si-
 gnis, quibus Iudæi utuntur, v. g. flavo annulo
 in pallio, Francofurti, &c. quia hæc sunt signa
 merè politica, & distinctiva unius generis ho-
 minum ab alio, & non propriæ professivæ fidei;
 Quæ sententia probabilis est, v. *Sanch. 2. mor. c. 4.*
Bec. 2. 2. c. 9. q. 5. d. 6. Lay. l. 2. t. 1. c. 11. n. 4. Kon.
 contra *Caj. Navar. Toletum.*

63.

X. Licitus item modus est, cum Catholicus
 transit per loca hæretica, & periculum grave ei
 imminet vitæ v. g. vel bonorum, (non tamen, si
 derisio tantum, vel vexatio, ut habet. *Bec. c. 9.*)
 ad dissimulandam fidem, vesci carnibus die
 prohibito; quia præceptum Ecclesiæ non obli-
 gat sub tali periculo: Neque hoc est fidem ne-
 gare, cum esus carnum non sit institutus ad
 professionem religionis; & Catholici etiam ma-
 li, & gulosi id faciant. Si tamen ex circumstan-
 tiis fieret signum professivum fidei, ut si v. g. in
 odium fidei convivæ statuerent, ut qui est hostis
 fidei Pontificiæ, comedat carnes; peccaret con-
 tra fidem, qui ederet sine protestatione: secus,
 si protestaretur. *Bon. Azor. Bec. & com. l. c.*

65. 66.

XI. In Germania audire conciones hæretico-
 rum, deducere funus, assistere baptismo pro pa-
 trino, non habentur signa professivæ fidei, vel
 communionis cum hæreticorum sacris. *Fill. n.*
85. Azor. Sanch. ll: cc. Unde seclusis aliis, v. g.
 scandalo, periculo, prohibitione, &c. si ex justa
 causa fiant, licent. Imò patrinum fieri talis in-
 fantis, videtur potiùs optandum, seclusis aliis,
 quia non est aliud, quàm obligare se ad eum o-
 lim erudiendum in fide Catholica.

XII. Infidelium & hæreticorum sacris non li-
 cet

cet ita interesse, ut eis communicare censearis; ^{cc}
 alioquin licet, v. g. ut quis spectet tanquam co-²³
 mœdiam, aut famulatum præstet politicum do-²⁸
 mino suo, exemplo Naaman Syri, de quo *v. Bec.*²²
Fill. Sanch. l. c. Lay. l. 2. t. 1. c. 11. ²⁰

XIII. Si Princeps hæreticus mandet sub gra-²⁰
 vissima pœna omnibus subditis, adire concio-²⁰
 nes hæreticorum, etiamsi verbis dicat, se hac re²⁰
 aliud nihil exigere, quàm obedientiam civilem.²⁰
 nec velle cogere, ut à fide discedant; cùm tamen²⁰
 re ipsa contrarium velle videatur, (nam obedi-²⁰
 entiam suorum aliter exercere potest) & hæc²⁰
 res ex se apta fit Catholicos paulatim perverte-²⁰
 re, & insuper conciliare auctoritatem hæresi, ac²⁰
 vilipensionem veræ fidei, non licet obedire. At-²⁰
 que ita bis rescriptit Anglis *Paulus V.* apud²⁰
Sanch. l. 2. c. 4. n. 27. Fill. n. 86. & Azor. ll. cc. ²⁰

XIV. Catholici viventes inter hæreticos, si ex²⁰
 præcepto Magistratûs contrahant Matrimoni-²⁰
 um coram ministro hæretico, peccant contra²⁰
 fidem; etiamsi contraxerint antè, vel contractu-²⁰
 ri sint postea coram Sacerdote Catholico. *Kon.*²⁰
*d. 15. d. 3. Palaust. 4. d. 1. p. 12. num. 12. 13. 14.*²⁰
 testaturque contrahens cæremoniâ illâ, se illum²⁰
 agnoscere veræ fidei Ministrum, quæ sunt in-²⁰
 trinsecè mala, *Mald. 2. 2. q. 2. a. 3.* quia auctoritas²⁰
 Ministri, & consequenter doctrinæ ejus augetur²⁰
 concurraturque ad ritus hæreticos, quos Mini-²⁰
 ster isto actu exercet: Licitè tamen contrahunt²⁰
 coram Magistratu civili, vel potius testantur se²⁰
 contraxisse, modò prius vel posteriùs ritu Ca-²⁰
 tholico contrahant; quia hæc actio est instituta²⁰
 ad finem politicum, ut conjuges habeantur, &²⁰
 proles non censeantur illegitimæ. ²⁰

A D.

A D D E N D A.

55 Q: 14. Quid notandum sit circa propositiones hic damnatas : &c. Seqq. In Concilio Romano sub Cornelio Papa (: uti habet Baron. ad annum 254.) damnata est hæc propositio tanquam hæretica contra Elifaitas, licitum est exterius fidem negare in stante persecutione, & sufficit eam in animo suo interius retinere. Anno 1679 Innoc. XI damnavit hanc propositionem 18., si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, ut Deo & fidei gloriosum consulo, tacere, ut peccaminosum per se non damno. Pro cuius explicatione, ne quis occasionem errandi habeat ex doctrina Busenb. ad n. 2., notanda sunt aliqua ex Carden. d. 12.

56 §. 1. Sensus propositionis ab Innoc. damnatæ est hic: quando quis à publica potestate interrogatur de sua fide, per se loquendo non peccat, si fileat: Hic sensus est falsus & damnatus: è contrà verissimus est iste sensus contradictoriè oppositus, quando quis à publica potestate interrogatur de sua fide, per se loquendo peccat, si fileat, quamvis per accidens possit non esse peccatum. Ratio autem primæ partis est, quia quando quis interrogatur à potestate publica, cum illam non audeat eludere, dicendo v. g; quid ad te? cur me interrogas? si fileat, illud silentium non tam erit contemptus personæ interrogantis, quàm fidei, unde filens in illis circumstantiis, per se & regulariter, dat signum, vel negatæ fidei, vel suæ erubescentiæ ob fidem, vel timoris pœnæ, ob quem nolit in circumstantiis ita fidei præjudicantibus confiteri Christum, aut saltem communiter

munitur dat grave scandalum , adeoque per se est illicitum tale silentium : id exprimit *S. Thom.* 2. 2. q. 3. a. 2. his verbis , *confiteri fidem non semper nec in quolibet loco est de necessitate salutis, sed in aliquo loco & tempore , quando scilicet per omissionem hujus confessionis subtraheretur honor debitus Deo , & etiam utilitas proximis impendenda , puta , si aliquis interrogatus de fide taceret , & ex hoc crederetur , vel quòd non haberet fidem , vel quòd fides non esset vera , vel alii per ejus taciturnitatem averterentur à fide : addit ad 1. , dicendum , quòd finis fidei , sicut & aliarum virtutum , referri debeat ad finem Charitatis , qui est amor Dei & proximi , & ideo quando honor Dei vel utilitas proximi hoc exposcit , non debet esse contentus homo , ut per fidem suam ipsi veritati divinæ jungatur , sed debet fidem exterius profiteri . Ratio 2. partis est , quia posset per accidens & in casu rariore non esse illicitum filere , si nempe nullum ejusmodi inconveniens sequeretur ex illo silentio : imò possunt dari multi casus , in quibus filere fit confiteri fidem , v. g. si interrogatus de fide in Christum fileat , & crucifixum reverenter osculetur , aut suum collum exporrigat gladio ; item si duo interrogentur , an sint catholici , & unus respondeat , sumus , alter verò fileat , vultu , uti antè , composito ; item si interrogatus taceat & rideat ad verba minasque Tyranni ; tale illorum silentium est virtualis confessio fidei , unde non est damnatum , quòd in ejusmodi casibus licitum sit filere .*

§. 2. Si quis taceat interrogatus à persona privata , pari modo peccat , si hoc silentium sit fingnum negatæ fidei , vel erubescentiæ de confitenda fide , vel infirmi timoris , vel si per hoc detur scandalum ; negare enim fidem , vel eam erubescere ,

scere, aut dare signum timoris tanti, ut potius quis vellet fidem quam vitam relinquere; item proximo dare occasionem ruinæ, hæc omnia sunt intrinsecè mala, neque pro hoc est disparitas, siue persona publica interroget siue privata: & hoc vult *S. Thom.* ad 2., ubi universaliter sic ait, *in casu necessitatis, ubi fides periclitatur, quilibet tenetur fidem suam aliis propalare, vel ad instructionem aliorum fidelium siue confirmationem, vel ad reprimendam infidelium insultationem.* Quia tamen filere ad interrogationem personæ privatæ saepe potius est contemptus personæ quam fidei ipsius, hinc quandoque fileri poterit, si tacitè vel expressè significetur hic contemptus personæ interrogantis & non fidei ipsius, unde poterit dicere, quid ad te? aut etiam omnino filere, contemptum ridendo, quasi diceret, non habes jus interrogandi.

58 §. 3. Si potestas publica decretum faciat in odium fidei, ut qui sunt Catholici, se sistant & manifestent, manet probabile cum *Busenb.*, quòd Catholici non teneantur se sistere, nam licet ibi sit decretum potestatis publicæ, tamen non censetur esse interrogatio, nisi persona nominatim & in particulari rogetur, quia nemo propriè in generali interrogatur: sic autem vocatus propter odium fidei non tenetur obedire, ita *Suar. Lug. Con. & Castrop.*

59 §. 4. Si quis interrogetur, non in odium fidei, sed in odium personæ, quam interrogans vult vexare, *Con: Lorca & Castrop.* d. 1. p. 14. n. 3 dicunt, dummodo non censeatur negare fidem, nec det scandalum, posse filere ac dissimulare, quia ibi non agitur causa fidei, nec patitur Dei honor, nec

nocetur

nocetur proximo; & parum faceret ad positivum Dei honorem, si in his circumstantiis manifestarem me esse catholicum: è contrà si potestas publica interroget in alium finem honestum, uti si in Belgio interroget Princeps Catholicus Titium, an sit catholicus, volens eum promovere ad aliquod officium, Titius tenebitur fateri, quia quamvis hæc interrogatio non fiat in odium fidei, tamen agitur causa fidei. Vide *Carden. n. 37.* Possunt etiam de illis omnibus videri *Arr. d. 21. l. 2. & 3. Ovied. cont. 8. p. 3. Lug. d. 14. à n. 37.*

§. 5. Objici hìc solet: potest quis etiam publicà auctoritate interrogatus declinare confessionem fidei per fugam, ergo etiam per silentium. *R. N. Conf.*, fugiendo exercitè fatetur fidem, non item filendo.

Inst. Talis interrogans non est legitimus Judex respectu quæstionis fidei, ergo non est obligatio illi respondendi. *R. N. Conf.*, cùm enim communiter habeatur pro habente auctoritatem publicam, debet ut talis respici ac honorari, & aliàs sequeretur idem despectus Dei, negatio fidei, scandalum proximi: Adde, quòd saltem de fatenda tum fide sit speciale præceptum Dei, uti nobis declaravit Ecclesia.

Q. 15. *Quando nam præterea censeatur vel non censeatur quis negare fidem.* *R. §. 1.* Si quis neget se Papistam aut Romanistam apud eos, qui per illa nomina intelligunt sectatorem fidei Ecclesiæ Romanæ, censeatur implicite negare fidem, uti cum communi *Steph. tr. 3. d. 1. n. 38.*; an autem hìc pro diffimulanda fide licitum sit uti verbis ambiguis, nõ cõveniunt Authores, negat *Veriuis in past. miss. t. 3. a. 2. & Arsdok. t. 2. p. 3. t. 3. q. 5.*

E

quia

quia est contra honorem Dei, veritatem fidei, & Ecclesiæ auctoritatem, permittere se apud audientes haberi pro hæretico. *Conf:* nam qui verba ambigua proferret, quæ apud audientes significarent blasphemiam aut contumeliam, licet ipse alium sensum in mente haberet, tamē deberet censeri blasphemus & contumeliosus, ac ipsa læderet honorem Dei & proximi, ergo hic à pari censeri deberet hæreticus, & re ipsa peccaret contra fidem. Oppositum tenent *Sanch.* in Dec. l. 2. c. 4. n. 6. *Azor, Ban: Nav: Con. Suar. Laym: Fill: Tann: Marchant: Sangall: Reiffenst:* cum *Castrop.* d. 1. p. 13. n. 4., qui dicunt ex gravi causa licere hic uti verbis ambiguis seu æquivocis, ac etiam restrictione non purè mentali, sicut ista quandoque licita sunt in aliis materiis, supponendo semper, quòd non ideo negetur fides, nec patiatur debitus Deo honor, nec detur scandalum proximo, sicque tantum permittatur error in audientibus; sed hæc omnia difficulter adierunt: unde non videtur audiendus *Gobat* t. 11. n. 609. neque ejus *vindex*, dicentes catholicum à Calvinista interrogatum, an sit reformatæ religionis; aut à Lutherano, an sit Evangelicæ, posse affirmare, quia religio catholica est in multis reformatæ, etiam per *Trid:* de Reform: & revera est Evangelica, *Contrà* enim est, quòd hic circumstantiæ simul significant interrogari de reformatione Calviniana vel Evangelica, id est, Lutherana fide, ergo id affirmare non potest. Vide tamen *Vind: Gob:* prop. 20., qui conatur excusare.

62 §. 2. Qui testimonia, salvos conductus aut alias immunitates obtinent, ideo validas vel utiliores, quia in illis exprimitur, quòd sint Religionis

gionis alterius à Romana, moraliter negant fidem & simulant falsam Religionem, ideoque peccant mortaliter, uti rectè *Pet. March. t. 2. t. 2. t. 2. f. 5. q. 3. d. 2. & Veriuis a. 12.*

§. 3. Sive generaliter sive in particulari mihi 63 præcipiatur, v. g. ut claudam officinam & abstineam à servilibus, die, quo acatholici habent festum vel preces, si adsit metus gravis damni, obedire possum, quia per hoc non censeor approbare festum vel finem extrinsecum illorum, ita *Less. in Auct. V. Hereticus cas. 9. Veri. a. 17.*; similiter si etiam publico edicto præcipiatur, ut omnes omnibus diebus comedant carnes, posito quòd edictum non fiat in contemptum fidei vel Religionis, sed tantum ad deprehendos Catholicos, potero diebus prohibitis comedere carnes, ut rectè *Veri. a. 14.* tum enim non censeretur fieri in contemptum fidei, sed ad licitam occultationem personæ.

§. 4. Si aliquis, v. g. ebrius in navi, in qua sunt 64 Catholicos, stricto ense dicat, si quis hìc ex vobis est Catholicus, surgat, à me statim occidendus; rectè cum aliis resolvit *Sanch. n. 6.* neminem, per se loquendo, teneri se prodere, cum nemo censeatur interrogari, secundum dicta n. 58.

§. 5. Si acatholicus sit baptizaturus prolem 65 acatholici *Sanch. Az. Navar. Ledes. Hurt.* putarunt esse illicitum pro Patrino interesse baptismo, sed oppositum est tenendum cum *Laym. l. 5. t. 2. c. 9. n. 6.*, & rationem habet *Busenb.*

§. 6. *Lessius V. Baptismus cas. 1.* docet, non li- 66 cere deferre infantem ad Ministrum acatholicum, ut ab hoc baptizetur, quia sic videtur profiteri illum esse legitimum Ministrum Ecclesiæ;

sed in hoc attendenda est consuetudo patriæ, nam per illam delationem, per se loquendo, tantum proficitur illum esse Ministrum sufficientem ad baptismum validè conferendum, quod verum est: Unde *Lug. d. 14. n. 161.* dicit ob necessitatem gravem excusari posse cooperationem ad petendum baptismum ab hæretico, quæ necessitas ad minus debeat esse tanta, quanta sufficeret, ut posset peti à laico: & reipsa in periculo gravis damni non videtur illicitum, dummodo ea delatio non censeatur esse agnitio Ministri acatholici tanquam personæ sacræ, uti insinuatum est.

67 §. 7. Etiam licitum est honoris vel amicitiae causâ interesse matrimonio acatholicorum contrahendo coram acatholico Ministro, uti habent *Mald. Con: Hurt. Lug. n. 156. Steph. n. 48. Lessius quidem V. Hæreticus cas. 26.* ait non licere adire convivium nuptiale hæreticorum, aut munera dare ad gaudendum vel congratulandum de conjunctione, eò quòd hæc sit irrita, sed ista ratio *Lessii* non tenet ubique, nam ubi *Tridentinum* non est receptum, aut ubi contra illud præscriptum est, talia matrimonia valent, uti suo loco dicitur; & universim ista licebunt saltem honoris vel amicitiae causâ. *Conf.* nam *Lessius* ipse cas. 25. & *Gob. t. 9. n. 474* excusant illos Catholicos, qui pro contrahendo matrimonio ex gravi causa coguntur comparere coram Ministro acatholico, non ob religiosam aliquam ceremoniam, sed purè ob causam politicam, ita ut Minister hic non habeat se veluti Ministrum Ecclesiæ, sed tantum sit veluti persona sæcularis, coram qua contrahentes testentur se matrimonium inire, uti testari possunt coram Magistratu acatholico, ne

eorum

eorum matrimonia in foro externo censeantur illegitima : notant tamen rectè cum *Busenb*: ejusmodi Ministros plerumque comparere tanquam personas sacras, hinc plerumque illicitum esse sic contrahere coram illis : proclamationes tamen, si absit scandalum, fieri possunt in eorum templis, uti & fiunt proclamationes aliorum contractuum.

§. 8. Rectè notat *Less*. cas. 10 & 11., non esse 68
licitum in templis aut conviviiis acatholicorum eorum Psalmos simul canere : item non licere in eorum templis pulsare organum aut alia instrumenta, quia in his videtur esse publica approbatio vel scandalosa communicatio in sacris: si quis tamen pulset organa aut campanas eo tantum tempore, quo ibi congregantur Cives aut Mercatores tractantes de negotiis sæcularibus vel commerciis nullum erit peccatum, uti rectè *Arsdek*. p. 2. t. 6. q. 9. *Layman* quòque l. 2. t. 3. c. 13. n. 5 excusat eum, qui pulsat apud eos organum, aperit templum, si antea fuerit Ædituus, & volens se convertere statim non possit ab eo officio discedere ob gravem necessitatem, dummodo signo prodatur se illa facere, ut actiones indifferentes sunt, non autem ut ordinantur ad exercitia acatholica : sed etiam in hoc contradicit *Veriuis* a. 9.

§. 9. Qui externè fingit, ac si dubitaret circa 69
aliquem articulum fidei, ne per hoc aliis displiceat, peccat contra fidem, quia externè negat certitudinem fidei, adeoque dicit dubiam, quod est graviter injuriosum divinæ auctoritati.

§. 10. Licitum est promoveri ad gradus ju- 70
ris, medicinæ, artium, in Universitatibus aca-

tholicis, dummodo nihil promittant contra fidem aut bonos mores. ita *Less. Arsdek.* q. 33.

Plura his affinia addentur à n. 95. Et speciatim circa occultationem fidei per gestationem vestium, esum carniū &c.; de quibus *Busenb.* habet breviter, videri possunt *Lug. d. 14. f. 5. Pennaf. d. 9. f. 4. Ov. cont. 8. p. 4. & seqq. Castrop. d. 1. p. 17. Dian. p. 5. t. 7. R. 33. 34.* videndus tamen simul *Veriuis a. 11.*

CAPUT IV.

De infidelitate, & vitiis Fidei oppositis.

DUBIUM I.

Quid, & quotuplex sit infidelitas.

- 71 **R**esp. I. Infidelitas generatim est triplex. *Pri-*
ma dicitur Negativa, eorum scilicet, qui ni-
 hil unquam de fide audiverunt. Quæ non tam
 est peccatum, quàm pœna peccati; quia si fe-
 cissent, quod in ipsis erat, Deus fidem eis non
 abscondisset. *Secunda* dicitur contraria, eorum
 scilicet, qui fidem sibi sufficienter propositam
 vel contemnunt, vel ei contradicunt pertinaci-
 ter; ut hæretici. *Tertia* dicitur privativa, quæ pri-
 vativè opponatur fidei; & est culpabilis igno-
 rantia, vel error circa res fidei. *S. Tho. Sanch.*
Vasq. Lay. l. 2. r. 1. c. 12.
 Resp. II. Infidelitas Contraria, ex triplici
 modo repugnandi fidei, est triplex, scilicet Pa-
 ganismus, qui fidei nondum susceptæ; Iudaif-
 mus,